



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita**

**Dominicus**

**Francofurti, 1613**

Iudicium extremum

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)



dicii surrepit vt praeuideri non valeat quando venit. Augustin. l. 2. mil. 12.

Tunc manifestus veniet inter iustos iudicaturus iuste, qui occulte venerat iudicandus ab iniustus iniuste. De Ciuit. Dei.

Ille iudex nec gratia praenititur, nec misericordia iam flectitur, nec pecunia corrumpitur, nec satisfactione vel poenitentia mitigabitur: Hic tunc tempus habet: agat anima pro se poenitentiam, quamdiu locus est misericordiae, quia ibi erit locus iustitiae. idem l. 3. de Symbolo.

Nec arbitrandum est in die iudicii illos tantum a Dei filio esse denegandos, qui in martyrio Christum negauerunt, sed & illos omnes, quorum opere, vel sermone, vel cogitatione Christus negatus, negat, vel confessus, confitetur. De hac pura confessione, de qua discipulis praecipit, dicens: Eritis mihi testes in Hierusalem, & in omni Iudaea & Samaria, vig; ad vltimum terrae. Hier. Et hab. 11. q. 3. Ex. stant quidam. Nec arb.

Veniet dies illa, veniet, in qua corruptum hoc & mortale induat incorruptionem & immortalitatem. Beatus ille ieruus quem inuenerit Dominus vigilantem, tunc ad vocem tubae paucib; terra, cum populis tu gaudebis. Iudicaturus Domino lugubris mundus immuet, & tribus ad tribus pectora ferient. Potentissimi quondam reges nudo latere palpabunt. Exhibebitur tunc cum prole sua igneus Iupiter, adducetur cum suis sultus Plato discipulis, Aristoteli argumenta non proderunt. Tunc tu ruficanus & pauper exultabis, & dice: ecce iudex qui inuoluitur pannis in praetepio vagit, hic est operarii & questuarius filius, hic qui matris gestatus finis, Deus homo fugit in Aegyptum, hic vestitus cocino, hic pungentibus spinis coronatus, hic magus demonium habens & Samaritanus. Cerne manus Iudae fixeras: cerne latus Romane quod foderas, videre corpus au idem sit quod dicebatis. idem ad Heliodorum.

Dicimus quoq; & iudicium futurum, in quo iudicio vnusquisq; recipiet propria corporis prout gessit, siue bona siue mala, quod si homines recepturi sunt pro operibus suis, quanto magis Diabolus qui omnib; existit causa peccati: De quo tenemus illud quod scriptum est in Euangelio: Quia & ipse Diabolus, & omnes angeli eius cum is, qui opera eius faciunt, & criminantur, fratres cum ipso pariter aeterni ignis hereditatem patientur. Si quis autem negat Diabolum ignib; aeternis mancipandum esse, partem hereditatis Dei cum ipso, sed eam in igne accipiat, vt sentiat verum esse quod negauit. idem in epist. 34.

Siue comedam, siue bibam, siue aliquid faciam, semper vox illa videtur ionare in auribus meis: Surgite mortui & venite ad iudicium, Quoties diem iudicii cogito, totus corde & corpore contremisco. Si qua praesentis vitae est letitia, ita agenda est, vt nunquam amaritudo futuri iudicii recedat a memoria. Non est nostrum nosse tempora, id est, non expedit nobis diem iudicii nosse, sed semper incerti de aduentu iudicii, sic quotidie viuamus quasi die altera iudicandi sumus. In die iudicii Sol & Luna obscurabuntur, non diminuetur luminis, sed comparatione veri luminis. Alioquin legitimus Solem habiturum septuplum luminis, sed comparatione veteris omnia tenebrosa erunt. idem sup. Matth.

Nihil est quod magis proficiat ad vitam honestam, quam vt credamus eum iudicem futurum, quem & oculos non fallunt, & indelicata offendunt, & honesta delectant. Amb. l. de Offic.

Ante retributionem extremi iudicii, iniusti quosdam iustos in requie conspiciunt, vt eos videntes in gaudio, non solum de supplicio suo, sed etiam de illorum bono crucientur: Iusti autem in tormentis semper intuentur iniustos, vt hinc eorum gaudium crecat, quia malum conspiciunt quod misericorditer euaserunt; tuncq; maiores creator suo gratias referunt, quando vident in aliis, quod ipsi perpeti, si essent derelicti, potuerunt. Greg. in Homo quidam erat dines.

Extremo die iudicii, cum apertis caelis, ministrantib; angelis, cõsedentib; apostolis, in sede maiestatis suae Christus apparebit, omnes hunc ciechi pariter & reprobi videbunt, vt & iusti de munere retributionis sine sine gaudeant, & iniusti de vltione supplicii in perpetuum gemant. idem hom. 25.

In illa distributione vltimae increpationis omne argumentum cessat exultationis: quippe quia ille fortis increpat, qui testis conscientiae in us animam acculat. idem sup. Matth.

Sic Deus vias nostras considerat, & gressus dinumerat, vt ne minima quidem cogitationes ac verba minutissima, quae apud nos viu vigerunt, eius iudicio indifferencia remaneant. idem l. 11. Moral.

In maiestate visuri sunt, quidem in humilitate videre noluerunt, vt tanto districtius virtutem sentiant, quanto ceuicem cordis ad eius praesentiam non inclinant. idem sup. illud Matth. 24. In nubibus caeli marefate.

Exurgente Rege caelesti iudicare viuos & mortuos, virtutes angelicae mouebuntur, terribiles ministri terribilem Dominum praecedent. Patrefamilias moriente domus turbatur, familia plangit, & nigris te vestimentis induit: sic humano genere propter quod facta sunt circa finem confuturo, caeli mysteria lugent.

omnes facientes impietatem quasi stipula. Et inflammabitur a veniens, dicit Dominus exercituum, adeo vt non elinquantur reliquiae, ramus. Malach. 4.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et cum aperuerit sigillum sextum, & terrae motus magnus erit, & sol factus est niger tanquam faccus silicinus, & luna facta est sicut sanguis, & stellae de caelo ceciderunt super terram, & omnes filii hominis miseris & horribilibus. Mat. 24.

In terris tribus.

Et ego mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

Et tunc mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies illa, & turbationem dierum illorum sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellae cadent de caelo, & viri & bestiae commouebuntur. Matth. 24. Et Luc. 21.

¶ PATRYM SENTENTIAE

De aduentu responso clamor in media nocte fit, quia sic dies iudicii surrepit vt praeuideri non valeat quando venit.

Tunc manifestus veniet inter iustos iudicaturus iuste, qui occulte venerat iudicandus ab iniustus iniuste.

Ille iudex nec gratia praenititur, nec misericordia iam flectitur, nec pecunia corrumpitur, nec satisfactione vel poenitentia mitigabitur.

Hic tunc tempus habet: agat anima pro se poenitentiam, quamdiu locus est misericordiae, quia ibi erit locus iustitiae.

Nec arbitrandum est in die iudicii illos tantum a Dei filio esse denegandos, qui in martyrio Christum negauerunt, sed & illos omnes, quorum opere, vel sermone, vel cogitatione Christus negatus, negat, vel confessus, confitetur.

De hac pura confessione, de qua discipulis praecipit, dicens: Eritis mihi testes in Hierusalem, & in omni Iudaea & Samaria, vig; ad vltimum terrae.

Veniet dies illa, veniet, in qua corruptum hoc & mortale induat incorruptionem & immortalitatem.

Beatus ille ieruus quem inuenerit Dominus vigilantem, tunc ad vocem tubae paucib; terra, cum populis tu gaudebis.

Iudicaturus Domino lugubris mundus immuet, & tribus ad tribus pectora ferient.

Potentissimi quondam reges nudo latere palpabunt.

Exhibebitur tunc cum prole sua igneus Iupiter, adducetur cum suis sultus Plato discipulis, Aristoteli argumenta non proderunt.

Tunc tu ruficanus & pauper exultabis, & dice: ecce iudex qui inuoluitur pannis in praetepio vagit, hic est operarii & questuarius filius, hic qui matris gestatus finis, Deus homo fugit in Aegyptum, hic vestitus cocino, hic pungentibus spinis coronatus, hic magus demonium habens & Samaritanus.

Cerne manus Iudae fixeras: cerne latus Romane quod foderas, videre corpus au idem sit quod dicebatis.

Dicimus quoq; & iudicium futurum, in quo iudicio vnusquisq; recipiet propria corporis prout gessit, siue bona siue mala, quod si homines recepturi sunt pro operibus suis, quanto magis Diabolus qui omnib; existit causa peccati: De quo tenemus illud quod scriptum est in Euangelio: Quia & ipse Diabolus, & omnes angeli eius cum is, qui opera eius faciunt, & criminantur, fratres cum ipso pariter aeterni ignis hereditatem patientur.

Si quis autem negat Diabolum ignib; aeternis mancipandum esse, partem hereditatis Dei cum ipso, sed eam in igne accipiat, vt sentiat verum esse quod negauit.

Siue comedam, siue bibam, siue aliquid faciam, semper vox illa videtur ionare in auribus meis: Surgite mortui & venite ad iudicium, Quoties diem iudicii cogito, totus corde & corpore contremisco.

Si qua praesentis vitae est letitia, ita agenda est, vt nunquam amaritudo futuri iudicii recedat a memoria. Non est nostrum nosse tempora, id est, non expedit nobis diem iudicii nosse, sed semper incerti de aduentu iudicii, sic quotidie viuamus quasi die altera iudicandi sumus.

In die iudicii Sol & Luna obscurabuntur, non diminuetur luminis, sed comparatione veri luminis. Alioquin legitimus Solem habiturum septuplum luminis, sed comparatione veteris omnia tenebrosa erunt.

Nihil est quod magis proficiat ad vitam honestam, quam vt credamus eum iudicem futurum, quem & oculos non fallunt, & indelicata offendunt, & honesta delectant.

Ante retributionem extremi iudicii, iniusti quosdam iustos in requie conspiciunt, vt eos videntes in gaudio, non solum de supplicio suo, sed etiam de illorum bono crucientur: Iusti autem in tormentis semper intuentur iniustos, vt hinc eorum gaudium crecat, quia malum conspiciunt quod misericorditer euaserunt; tuncq; maiores creator suo gratias referunt, quando vident in aliis, quod ipsi perpeti, si essent derelicti, potuerunt.

Extremo die iudicii, cum apertis caelis, ministrantib; angelis, cõsedentib; apostolis, in sede maiestatis suae Christus apparebit, omnes hunc ciechi pariter & reprobi videbunt, vt & iusti de munere retributionis sine sine gaudeant, & iniusti de vltione supplicii in perpetuum gemant.

In illa distributione vltimae increpationis omne argumentum cessat exultationis: quippe quia ille fortis increpat, qui testis conscientiae in us animam acculat.

Sic Deus vias nostras considerat, & gressus dinumerat, vt ne minima quidem cogitationes ac verba minutissima, quae apud nos viu vigerunt, eius iudicio indifferencia remaneant.

In maiestate visuri sunt, quidem in humilitate videre noluerunt, vt tanto districtius virtutem sentiant, quanto ceuicem cordis ad eius praesentiam non inclinant.

Exurgente Rege caelesti iudicare viuos & mortuos, virtutes angelicae mouebuntur, terribiles ministri terribilem Dominum praecedent. Patrefamilias moriente domus turbatur, familia plangit, & nigris te vestimentis induit: sic humano genere propter quod facta sunt circa finem confuturo, caeli mysteria lugent.

¶ PATRYM SENTENTIAE

De aduentu responso clamor in media nocte fit, quia sic dies iudicii surrepit vt praeuideri non valeat quando venit.

Tunc manifestus veniet inter iustos iudicaturus iuste, qui occulte venerat iudicandus ab iniustus iniuste.

Ille iudex nec gratia praenititur, nec misericordia iam flectitur, nec pecunia corrumpitur, nec satisfactione vel poenitentia mitigabitur.

Hic tunc tempus habet: agat anima pro se poenitentiam, quamdiu locus est misericordiae, quia ibi erit locus iustitiae.

Nec arbitrandum est in die iudicii illos tantum a Dei filio esse denegandos, qui in martyrio Christum negauerunt, sed & illos omnes, quorum opere, vel sermone, vel cogitatione Christus negatus, negat, vel confessus, confitetur.

De hac pura confessione, de qua discipulis praecipit, dicens: Eritis mihi testes in Hierusalem, & in omni Iudaea & Samaria, vig; ad vltimum terrae.

Veniet dies illa, veniet, in qua corruptum hoc & mortale induat incorruptionem & immortalitatem.

Beatus ille ieruus quem inuenerit Dominus vigilantem, tunc ad vocem tubae paucib; terra, cum populis tu gaudebis.

Iudicaturus Domino lugubris mundus immuet, & tribus ad tribus pectora ferient.

Potentissimi quondam reges nudo latere palpabunt.

Exhibebitur tunc cum prole sua igneus Iupiter, adducetur cum suis sultus Plato discipulis, Aristoteli argumenta non proderunt.

Tunc tu ruficanus & pauper exultabis, & dice: ecce iudex qui inuoluitur pannis in praetepio vagit, hic est operarii & questuarius filius, hic qui matris gestatus finis, Deus homo fugit in Aegyptum, hic vestitus cocino, hic pungentibus spinis coronatus, hic magus demonium habens & Samaritanus.

Cerne manus Iudae fixeras: cerne latus Romane quod foderas, videre corpus au idem sit quod dicebatis.

Dicimus quoq; & iudicium futurum, in quo iudicio vnusquisq; recipiet propria corporis prout gessit, siue bona siue mala, quod si homines recepturi sunt pro operibus suis, quanto magis Diabolus qui omnib; existit causa peccati: De quo tenemus illud quod scriptum est in Euangelio: Quia & ipse Diabolus, & omnes angeli eius cum is, qui opera eius faciunt, & criminantur, fratres cum ipso pariter aeterni ignis hereditatem patientur.

Si quis autem negat Diabolum ignib; aeternis mancipandum esse, partem hereditatis Dei cum ipso, sed eam in igne accipiat, vt sentiat verum esse quod negauit.

Siue comedam, siue bibam, siue aliquid faciam, semper vox illa videtur ionare in auribus meis: Surgite mortui & venite ad iudicium, Quoties diem iudicii cogito, totus corde & corpore contremisco.

Si qua praesentis vitae est letitia, ita agenda est, vt nunquam amaritudo futuri iudicii recedat a memoria. Non est nostrum nosse tempora, id est, non expedit nobis diem iudicii nosse, sed semper incerti de aduentu iudicii, sic quotidie viuamus quasi die altera iudicandi sumus.

In die iudicii Sol & Luna obscurabuntur, non diminuetur luminis, sed comparatione veri luminis. Alioquin legitimus Solem habiturum septuplum luminis, sed comparatione veteris omnia tenebrosa erunt.

Nihil est quod magis proficiat ad vitam honestam, quam vt credamus eum iudicem futurum, quem & oculos non fallunt, & indelicata offendunt, & honesta delectant.

Ante retributionem extremi iudicii, iniusti quosdam iustos in requie conspiciunt, vt eos videntes in gaudio, non solum de supplicio suo, sed etiam de illorum bono crucientur: Iusti autem in tormentis semper intuentur iniustos, vt hinc eorum gaudium crecat, quia malum conspiciunt quod misericorditer euaserunt; tuncq; maiores creator suo gratias referunt, quando vident in aliis, quod ipsi perpeti, si essent derelicti, potuerunt.

Extremo die iudicii, cum apertis caelis, ministrantib; angelis, cõsedentib; apostolis, in sede maiestatis suae Christus apparebit, omnes hunc ciechi pariter & reprobi videbunt, vt & iusti de munere retributionis sine sine gaudeant, & iniusti de vltione supplicii in perpetuum gemant.

In illa distributione vltimae increpationis omne argumentum cessat exultationis: quippe quia ille fortis increpat, qui testis conscientiae in us animam acculat.

Sic Deus vias nostras considerat, & gressus dinumerat, vt ne minima quidem cogitationes ac verba minutissima, quae apud nos viu vigerunt, eius iudicio indifferencia remaneant.

In maiestate visuri sunt, quidem in humilitate videre noluerunt, vt tanto districtius virtutem sentiant, quanto ceuicem cordis ad eius praesentiam non inclinant.

Exurgente Rege caelesti iudicare viuos & mortuos, virtutes angelicae mouebuntur, terribiles ministri terribilem Dominum praecedent. Patrefamilias moriente domus turbatur, familia plangit, & nigris te vestimentis induit: sic humano genere propter quod facta sunt circa finem confuturo, caeli mysteria lugent.

¶ PATRYM SENTENTIAE

De aduentu responso clamor in media nocte fit, quia sic dies iudicii surrepit vt praeuideri non valeat quando venit.

Tunc manifestus veniet inter iustos iudicaturus iuste, qui occulte venerat iudicandus ab iniustus iniuste.

Ille iudex nec gratia praenititur, nec misericordia iam flectitur, nec pecunia corrumpitur, nec satisfactione vel poenitentia mitigabitur.

Hic tunc tempus habet: agat anima pro se poenitentiam, quamdiu locus est misericordiae, quia ibi erit locus iustitiae.

Nec arbitrandum est in die iudicii illos tantum a Dei filio esse denegandos, qui in martyrio Christum negauerunt, sed & illos omnes, quorum opere, vel sermone, vel cogitatione Christus negatus, negat, vel confessus, confitetur.

De hac pura confessione, de qua discipulis praecipit, dicens: Eritis mihi testes in Hierusalem, & in omni Iudaea & Samaria, vig; ad vltimum terrae.

Veniet dies illa, veniet, in qua corruptum hoc & mortale induat incorruptionem & immortalitatem.

Beatus ille ieruus quem inuenerit Dominus vigilantem, tunc ad vocem tubae paucib; terra, cum populis tu gaudebis.

Iudicaturus Domino lugubris mundus immuet, & tribus ad tribus pectora ferient.

Potentissimi quondam reges nudo latere palpabunt.

Exhibebitur tunc cum prole sua igneus Iupiter, adducetur cum suis sultus Plato discipulis, Aristoteli argumenta non proderunt.

Tunc tu ruficanus & pauper exultabis, & dice: ecce iudex qui inuoluitur pannis in praetepio vagit, hic est operarii & questuarius filius, hic qui matris gestatus finis, Deus homo fugit in Aegyptum, hic vestitus cocino, hic pungentibus spinis coronatus, hic magus demonium habens & Samaritanus.

Cerne manus Iudae fixeras: cerne latus Romane quod foderas, videre corpus au idem sit quod dicebatis.

Dicimus quoq; & iudicium futurum, in quo iudicio vnusquisq; recipiet propria corporis prout gessit, siue bona siue mala, quod si homines recepturi sunt pro operibus suis, quanto magis Diabolus qui omnib; existit causa peccati: De quo tenemus illud quod scriptum est in Euangelio: Quia & ipse Diabolus, & omnes angeli eius cum is, qui opera eius faciunt, & criminantur, fratres cum ipso pariter aeterni ignis hereditatem patientur.

Si quis autem negat Diabolum ignib; aeternis mancipandum esse, partem hereditatis Dei cum ipso, sed eam in igne accipiat, vt sentiat verum esse quod negauit.

Siue comedam, siue bibam, siue aliquid faciam, semper vox illa videtur



...perunt, nisi poena certa ibi referretur. *Homil. 76. in Mar.*

...notum cuiusquam occultum crimen aliquod hoc ipso die in  
...modi deus, hinc modo confessi innotesceret: non fieret, ut ille  
...terram sibi potius desistere, quam tam multos peccati  
...habere mallet? quid igitur tum nobis fiet miseris, quam  
...omni oboi vniuerso palam facta, in tam aperto, tamque illuisti  
...decurata, hominum nobis partim incognitorum oculis  
...recurrat? *Homil. 5. ad Romanos.*

...quomodo magistratus in medio foro reum adducit, carnes ad  
...adhibet, ac commentis exanimat acculatum, omnes magno studio cō  
...cupientes audire quid interroget iudex, quid reus respō  
...dit. Multo magis hic diligenter auscultandum est, quid reus, ni  
...quam hinc dices, postulet, quid contra iustus iudex respondeat per  
...suarum. Non enim Patriarcha erat qui iudicabat, quamquam is  
...penitentibus verum quemadmodum in mundanis istis iudiciis,  
...quos facit aliqui rei, puta latrones aut homicidae, his leges  
...procul a cooptis iudicis occurrentes, non permittunt vt audiant  
...virescunt, qui prater alia hoc quoque honore iudicat illos in  
...iudicis, sed melius quam ipsam interpretis & iudicis interrogations, &  
...interrogationes perferit. Hoc sane pacto & tunc factum est. Non  
...Deum pronuntiantem, non Deum ipsi loquentem adiuit reus: sed  
...omnes erat Abraham, qui iudicis vocem ei qui iudicabatur, reulit.  
...*Gen. 12. 17.*

...quomodo hic iustus, anima voluptatem illecebris delinit tristitia  
...admittit animo: cum vero migratura est corpore, tunc tam  
...prope metu continetur, quippe quae ad ipsa iudici peruenit li  
...mitate & latrones, quamdiu quidem in carcere viuunt,  
...sibi metum degunt, vbi vero ad velum iusti ceperint, soluantur  
...tunc. Cum enim pulchre animam metus mortis incipit, ignis instar  
...peruenit vna omnia lucidens, philolophi eam cogit, & futura  
...ante oculos versare. *In 2. ad Timoth. homil. 5.*

...intererit quempiam de populo compellauerit, atque ad seruos  
...reddere gratias huic meo nomine quam plures, qui me  
...laborantem nutruerit, qui mihi beneficia in tempore per  
...pauca commulit non certatum quisque pecunias eius omnes appende  
...ret gratias egit? Si ergo in hominem regem tantum nonno is  
...peruenit cogit Christum in illa die ad angelos, conuertium,  
...de cetero. Hic me in terra suscepit hospitio, hic mihi innumera  
...beneficia, hic peregrinum existentem conuicit inducens.  
...Cognosce teo fiduciam, inter angelorum populos gaudium. *De  
...pen. 1. 10.*

...Criminosas personas iudex auditurus in publico tribunal suum  
...procedit, in excelso, circa se collocat vexilla regalia, ante conspectum  
...suum ponit super mensam tabellam, vnde tribus digitus mortem  
...signum ostendit, aut vitam: hinc inde officiales oronate con  
...stitunt, sedo secretarius, ponunt genera horrenda poenarum,  
...quas non solum pati, sed & videre tormentum est. Stant iuxta para  
...litem, crudeliores aspectu quam manib. Tanta iudici facies,  
...tanta iudicis schematis terrore vestitur. Et cum ad medium pronocia  
...t, ante oculos personae, ante interrogat onem iudicium, ipsius  
...iudicis terribili ducuntur aspectu. Similiter & Dominus se ad ju  
...dicium conuocant promissis, similiter cu terrore, no cu simili terro  
...re. Quae enim quae hic sunt, non comparandae ad aeternas poenas.  
...gloria ista. *Hom. 55.*

...In tempore hyemis inter virides & aridas arbores discretio  
...est, cum autem venit tempus beatum vernale, dices nantur: ita  
...est, cum quisque secundum fidem suam & opera sua manifestabi  
...t, quomodo quidem nulla proferentibus folia, nec fructum: fausti  
...fructu gloriae ornabuntur, & folis vestientur aeternae vi  
...tae. *1. ad Thim. 2. de diuersis.*

...Tantum si causa dicenda sit apud iudicem terrenum,  
...quae ad eum metum ex legibus habere videatur: non ex omnibus  
...reprobantibus, aduocato patrono munera praeparantur, etiam  
...periculum sit, etiam solius notae metus vel damni ra  
...tionem, ut reportet vniuersum, quod omnes asstibus ante tribunal  
...suum. *Hom. 5. 1. 1.*

Iudicium temerarium.

DEINITIO ET ETYMOLOG.

Iudicium temerarium seu suspiciosum est, cum aliquis iudicat  
de aliis, quae sunt dubia vel occulta propter aliquas leues conie  
cturas. *Sextuslib. B. Thom. Secunda Secunda. q. 60. art. 2.*

SENTENTIAE BIBLICAE.

Iudicium temerarium prohibetur,  
Nolite iudicare, & non iudicabimini. *Matth. 7.*

Nolite ante tempus iudicare. *Cor. 4.*

Quid mihi de his qui foris sunt iudicare? 5.  
Nunquid Deus vestro indiget mendacio, vt pro illo loquamini  
dolos? Nunquid faciem eius accepitis, & pro Deo iudicare nimumi  
ni? *Iob. 13.*

Si vere vtiq; iustitiam loquimini, recte iudicate filii hominum.  
Etenim in corde iniquitatem operamini in terra, iniustitias manus  
vestrae concinnant. *1. J. 38.*

Venit enim Ioannes neq; manducans, neq; bibens, & dicitur: De  
monium habet. Venit filius hominis manducans & bibens, & di  
cunt: Ecce homo vorax & potator vini, publicanorum & peccato  
rum amicus. *Matth. 11.*

Si autem sciretis quid est, misericordiam volo, & non sacrificiu,  
nunquam condemnassetis innocentes. *12.*

Nolite iudicare secundum faciem: sed iustum iudicium iudicate.  
*1. J. 7.*

Fortiter continentur.

Mihi autem pro minimo est, vt a vobis iudicetur, aut ab humano  
die, sed neq; me ipsum iudico. *1. Cor. 4.*

Qui me iudicat Dominus est. Itaq; nolite ante tempus iudicare,  
quoad vtiq; veniat Dominus, qui illuminabit abscondita tenebra  
rum, & manifestabit consilia cordium: & tunc laus erit vniusque a  
Deo. *Ibid.*

Serio puniuntur.

Ve! qui dicitis bonum malum, & malum bonum: ponentes te  
nebras lucem & lucem tenebras: ponentes amarum in dulce, & dul  
ce in amarum. *Esa. 5.*

Nolite iudicare, & non iudicabimini. In quo enim iudicio iudi  
caueritis, iudicabimini. *Matth. 7.*

Propter quod inexcusabilis es, o homo! omnis qui iudicas. In  
quo enim iudicas alterum, te ipsum condemnas: eadem enim agis  
quae iudicas. Existimas autem hoc o homo omnis qui iudicas eos,  
qui talia agunt, & facis ea, quia tu effugies iudicium Dei? *Rom. 2.*

Tu quis es qui iudicas alienum seruum, Domino tuo ita, an ca  
dit. *14.*

Tu autem quid iudicas seruum tuum, aut in qua re spernis fra  
trem tuum? Omnes enim stabimus ante tribunal Christi. *Ibid.*

Non ergo amplius inuicem iudicemus, sed hoc iudicate magis,  
ne ponatis offendiculum, vel scandalum fratri. *Ibid.*

Tu autem qui es, qui iudicas proximum tuum? *Iac. 4.*

SENTENTIA PATRYM.

Temerarium iudicium plerumque nihil nocet ei de quo teme  
re iudicatur. Et autem qui temere iudicat, ipsa temeritas necesse  
est vt noceat. *Aug. de ser. Domini in monte. S. hab. 11. q. 3. can. Teme  
rarium.*

Iniquum est, vt quis de alio iudicare velit, & iudicari de se nolit.  
Idem in epist. ad Laurentium comitem Arrian. S. hab. 32. qu. 1. 6. in  
quum.

Nolite iudicare. Hoc loco nihil aliud nobis praecipere existimo, nisi  
vt ea facta, quae dubium est, quo animo fiant, in meliorem partem  
interpretentur. Quod enim scriptum est: A fructibus eorum cogno  
scetis eos, de manifestis dictum est, quae non possunt bono animo  
fieri. Sunt quaedam facta media, quae ignoramus, quo animo fiant,  
quia in malo & bono fieri possunt: de quibus temerarium iudicare,  
maxime est vt condemnemus.

Duo sunt in quibus temerarium iudicium est, cadere debemus cu  
in certum est quo animo quid factum sit, vel incertum est, qualis  
futurus sit, qui nunc vel bonus, vel malus apparet. Idem cont. Ma  
nichaeos lib. 2.

Ignorantia iudicis plerumque est calamitas innocentis. Idem lib.  
19. de ciuitate Dei.

Temerarius iudicis plena sunt omnia, De quo desperamus, sub  
ito conuertitur, & fit optimus. De quo multum praesumptuamus,  
dehinc & fit pessimus. Nec timor noliter certus est, nec amor. Quid  
si hodie quicumque homo vix nouit, Ipse homo iam ex viuisque ipse  
nouit, quid hodie, quid autem eras nec ipse. Idem de passio.

Maxime hi temere iudicant, qui de meritis aliorum & facile re  
prehendunt, qui magis amant vituperare & damnare, quam emen  
dare, & corrigere: quod vitium vel superbiae est, vel inuidiae. Idem  
serm. Domini in monte.

Non enim conscientiae latebras hominibus scire aut nudare pers  
missum est, dicente scriptura. Homo in facie videt, Deus autem in  
corde, Deus solus intima & secreta circumspicit: sed manifestus est  
vox Domini in montibus a fructibus eorum cognoscetis eos. *Hebr. 12.  
in epist. 5.*

Iudicet ille de alterius errore, qui non habet in se ipso quod con  
demnet: iudicet ille qui non agit eadem, quae in alio purauerit ef  
se punienda, ne cum de alio iudicat, in seipsum sententiam ferat. Iu  
dicet ille qui ad pronuntiandum nullo odio, nulla leuitate ducitur.  
*Ambr. sup. illud. Beati immaculati.*

Debet quisque proprias virtutes perpendere, & pro qualitate  
virium etiam aliorum suscipere, ne dum delectatur loco gloriae,  
fiat subditi author ruinae, & qui grauat ponderare suarum, velle  
fieri.